

The background is a vibrant orange color. It features several abstract, stylized elements: a white circle with two small yellow dots and a blue 'X' below it; a blue sun with radiating lines; a white inverted triangle with two blue dots above it; a cluster of five blue triangles; a blue circle with a white triangle pointing to it; and a pair of blue eyes with blue pupils and blue eyelashes. Wavy, dashed lines in white and blue meander across the page, connecting these various shapes.

Rändeteemaline maailmapäev

Siit leiate ideid ja materjale rändeteemalise maailmapäeva korraldamiseks koolis või noortekeskuses

- Vaadake klassis [Mondo rändekooli](#) videot, nt „[Mis on ränne](#)“, ning arutlege õpilastega video all olevate küsimuste üle.
- Vaadake videot „[Sõda Ukrainas ja pagulus](#)“ ning viige seejärel läbi tund, mis keskendub sisserändajate kohanemisele uues riigis.
- Võimalusel kaasake tegevustesse kooli saabunud Ukraina noori.
- Käsitlege rändetemaatikat erinevate õppeainete raames lõimitult. Püüdke leida võimalus, et ühe klassi õpilased osalevad kogu päeva/nädala jooksul erinevate ainete raames rändeteemalistes tundides. Rändeteemalised tunnikavad on leitavad [siit](#). Enamik tunnikavadest sobib nii põhi- kui keskkooliõpilastele ning on seotud riikliku õppekava eesmärkidega. Valikus on tunnikavad ühiskonnaõpetuse, ajaloo, geograafia, kirjanduse, kehalise kasvatuse, muusika, meediaõpetuse ja matemaatika tundides kasutamiseks.
- Kutsuge kooli rääkima mõni rändetaustaga inimene või rändevaldkonna asjatundja. Mondo kaudu on võimalik külalistundi tellida [Maailmakoolist](#).
- Telli kooli Maailmakooli rände- ja muusikateemalist [virtuaalreaalsuse mängu](#) tutvustav töötuba.
- Vaadake rändeteemalisi [filme](#), nt lühifilmi „[Bristoli rattaprojekt](#)“, ja arutlege õpilastega filmis nähtu üle.
- Korraldage rändeteemaline väitlus.

▶▶ Julgustage õpilasi ise rändeteemadele keskenduval tegevusel ellu viima. ◀◀

Võimalikud noorte algatused

Taskuhäälingute/veebiintervjuude läbiviimine rändetaustaga inimesega

- Leia intervjuueeritav, kas mõni Eestist välja rännanud või Eestisse sisse rännanud inimene.
- Valmista ette intervjuu küsimused, mõeldes selle peale, kes on intervjuu kuulajad ja mis neid võib huvitada.
- Salvesta intervjuu.
- Mängi intervjuu salvestus ette oma klassikaaslastele ja arutlege klassis intervjuu sisu üle.
- Loe täpsemaid juhendeid [siit](#) ja [siit](#).

Arutelu rände teemal

- Vali välja rändega seotud teema, mille üle klassis arutleda.
- Rakendage n-ö jutusaate formaati, kus üks õpilane võtab saatejuhi rolli ja valmistab ette küsimused, mida külalistele esitada. Teatud arv külalisi (nt viis õpilast) valmistab ette oma seisukohad kindla rändega seotud küsimuse osas.
- Saatejuht juhivad vestlust ning püüab tagada, et kõik osalejad saaksid oma seisukohti väljendada.
- Arutelu pikkus võib olla nt 20 minutit, misjärel saab sõna järgmine grupp (saatejuht + külalised).

Filmiõhtu koos aruteluga

- Laenutage rändeteemaline [film](#) Mondo filmikogust või vaadake Peace Action Community Estonia loodud [lühidokumentaale](#).
- Veenduge, et klassis on olemas filmi vaatamiseks vajalik varustus (ekraan, kõlarid).
- Enne linastust tehke filmile sissejuhatus.
- Pärast filmi viige vaatajatega läbi filmi sisule keskenduv arutelu.

Ühisüritus, kus õpilased saavad kokku välismaalastega (nt toidu, tantsu, muusika vms tutvustamine)

- Kutsu kooli külla mõni rändetaustaga inimene oma kultuuri tutvustama.
- Tehke koolis üritusele reklaami.
- Leppige külalisega kokku, milliseid vahendeid on vaja ürituse läbiviimiseks (nt toiduained, helivõimendi vms).
- Inspiratsiooniks tutvuge ühisüritustega, mis on leidnud aset sarja „[Saame tuttavaks](#)” raames.

Teavitusprojekt (sotsiaalmeedia kampaania)

- Mõelge, millised on teavitusprojekti eesmärgid ja milliste tegevustega need eesmärgid saavutatakse.
- Koostage rändeteemalise teavitusprojekti tegevusplaan ja eelarve.
- Viige teavitusprojekt planeeritud ajaraamis ellu.
- Tutvu projekti koostamise ja juhtimise juhendiga [siin](#).

Kunstiprojekt

- Mõelge, millistele rändega seotud teemadele võiks projekt keskenduda.
- Paluge kaasõpilastel valmistada rändeteemale keskenduvad kunstiteosed, nt plakatid (liisaks kujutava kunsti tööle võivad õpilased teha ka nt draama-, luule- või muusikaprojekti).
- Esitlege projekti tulemusi tervele klassile/koolile.

Täiendavad ideed

- Korraldada arutelu/mõttetalgud, kuidas väljarändega kaasnevaid probleeme lahendada.
- Kohaliku eluolu küsimusi puudutav arutelu (koolis, raamatukogus vms), kuhu kaasata ka sisserändajad.
- Aruteluring valla/linna töötajatega, kuidas suurendada sisserändajate ja kohalike omavalitsuse suhtlust.
- Kõikide teemade jaoks saavad õpilased ennast ette valmistada, tutvudes [Mondo rändekooli](#) materjalidega.

Võimalikud rändega seotud aruteluteemad

- Kuidas toetada sisserändajate (nt Ukraina põgenike) kohanemist oma kodukandis?
 - Millised võivad olla peamised väljakutsed sisserändaja jaoks Eestis?
 - Millised on võimalused sisserändajatele kohalikega suhete loomiseks? Miks on sisserändajate kohanemise toetamine oluline?
- Millised võimalused ja väljakutsed toob sisse- ja väljaränne kaasa riigile?
- Kuidas teha nii, et minu kodupaik väljarände tõttu tühjaks ei jää?
 - Miks inimesed välja rändavad, mis selle otsuseni viib?
 - Millised on väljarändega kaasnevad probleemid?
 - Millised võiksid olla väljarände põhjused minu kodukandis?
 - Mida tehakse praegu väljarände vähendamiseks (riiklikul / kohaliku omavalitsuse / kogukonna tasandil) ning mida saaks veel teha?
- Kuidas suurendada Eesti noorte teadlikkust rände ja rändajate osas?
 - Mis toetab noorte positiivset suhtumist sisserändajatesse ning mis negatiivset?